

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiliteva (Zápolya) u 5	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 2 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre .300 D Negyedévre .75 D Félévre .150 D Havonta .25 D	

A mandátumok igazolása után bezárták a szkupstina rendkívüli ülészeit és a rendes őszi ülést október huszadikára hívták egybe.

Beograd, okt. 20.

Miután a szkupstina keddi éjjeli ülésén szótöbbséggel igazolták a nem vitás mandátumokat, a nemzetgyűlés megkezdte a vitás mandátumok feletti vitát, amelynek befejezése az éjszaka folyamán megtörtént.

Napirend előtt a ház titkára felolvasta azoknak a képviselőknek a névsorát, akiket több helyen választottak meg és akik egyes mandátumokról leköszöntek javára.

Sztankovity Sztvetozár lemondott a Pansevó-belacrkvai mandátumáról, dr. Szubotity a szombori, Korosec Antun dr. a ljubljani, Mak-szimovity Bózsó a beográdi és Pribicevity Sztvetozár a banjalukai mandátumokról mondottak le.

A tegnapi ülés első szónoka Tupanjanin Milos (földm.) volt, aki élesen kritizálta a boszniai választási mozgalmat és számos olyan esetet sorolt föl, amikor a hatóság megengedett terrort fejtett ki a választások folyamán.

Radics Sztjepán közbekiált: És a Velja még merészelt tagadni! Majd a kormány-párt felé fordulva, ezt mondotta. És még maguk mernek felszabadulásról és egyesülésről beszélni? Mi egyesültünk és dolgoztunk, de maguk ázsiaiak és mi európaiak vagyunk.

Kocity Vlajko: Magát még az örültek házába fogják csukni!

Radics Sztjepán: És magát a fegyházba, mert már a képe is olyan!

Ez után a parázs összetűzés után Pribicevity Sztvetozár emelkedett szólásra, akinek a beszédét igen nagy figyelemmel hallgatta meg a szkupstina.

A kormányelnök — mondotta — kétségtelenül nem érdemi meg a választ, mert elég gyenge volt a beszéde, de hát mi telhetik tőle, mikor a kormánya is gyenge. Majd beszéde további részében kifejti, hogy Vukicsevitynek célja a negyedik párt megalakítása volt.

Vukicsevity, érvényesülési harcában — mondja Pribicevity — minden áron meg akart szabadulni Trifkovitytól és dr. Miletity Szlávkótól és ezért olyan elemekkel is szövetekezett, akik kétségtelenül nem szeretik annyira ezt az országot, mint Miletity vagy Trifkovity. Nincs szándékomban, hogy másnyelvű polgártársaim ellen beszéljek, sem haragot nem akarok ellenük szítani, de úgy hiszem, országunknak sem magyar, sem porosz politika folytatására szüksége, nincsen.

Állom és kijelentem, hogy a nemzetiségeknek meg kell adni

mindazt, ami kulturális fejlődésükhöz szükséges. Radics itt éljent kiált közbe. Tovább megyek — folytatja Pribicevity — nekünk készen kell lenni arra, hogy mindazokat a jogokat megadjuk nekik, amelyeket mi követelünk más államokban élő honfitársaink számára.

Azt hiszem azonban, hogy nincsen senki, aki fenti jogokon kívül — jóváhagyhatná azt, hogy az SHS állam kormánya más nyelvű polgárokkal köt paktumot olyan nacionalisták ellen, mint amilyen Trifkovity és Miletity Szlávkó.

Kijelenti ezután, hogy a választási akció folyamán egyesek a király nevével is agitáltak. Követeli egy parlamenti bizottság kiküldését, a mely ezt a visszaélést földerítse.

Beszéde végén Pribicevity a demokrata-blokk megalakításáról beszélt, amely szerinte, ha későn is, de meg fog alakulni. Radikális kormánykörökben erre azt állítják, hogy abban az esetben, ha a demokraták kilépnének a kormányból Vukicsevity választási kormánya kapna megbízatást. Ez a kijelentés természetesen azt jelentené, mintha Vukicsevitynek monopoliuma volna az államra.

Kokanovity Cseda (földm.) ismerteti ezután a boszniai választási visszaéléseket, azt állítva, hogy itt Szubotity igazságügyminiszter rendeletben utasította a hatóságokat arra, hogy mi módon járjanak el a választások idején.

Szubotity igazságügyminiszter beszél ezután személyes kérdésben és felvilágosítást akar adni a szandzsáki és tuzlai választási eseményekről, de az ellenzék folyton megzavarja beszédét. Szubotity látható izgatottsággal fordul az ellenzék felé és azt mondja: Nem beszélek egy ilyen tömeg előtt, amely nem akarja meghallgatni az igazságot!

Erre a kijelentésre hallatlan lármát tör ki az ellenzéki odalon. Csapkodják a padokat, kiabálnak. A nagy tumultusból csak az hallatszik ki: Szégyen így beszélni! Mi tömeg vagyunk? Kifelé az ilyen emberrel! A zaj nem ül el, az igazságügyminiszter beszédéből egy szót sem hallani, úgyhogy a házelnök az ülést kénytelen felfüggeszteni.

Tíz percnél szünet után újból megnyitják az ülést, amelynek első szónoka dr. Grljevity, aki így kezdi beszédét: Az igazságügyminiszter... amire Pribicevity közbekiált: A volt igazságügyminiszter!

Grljevity: A volt igazságügyminiszter, mert nem lehet tovább mi-

niszter, aki olyan szót mond, amelyet eddig nem használtak ebben a parlamentben. Képzhetik mit csinált ez az ur a csendőrség védelme alatt, amikor itt a parlamentben így mer beszélni. Ő a parlamentet valami állami hivatatnak tekinti, ahol azt a szokást honosíthatja meg, mint a csendőrlaktanyában. Meg vagyok róla győződve, hogy a parlament nem fogja tűrni, hogy ez az ur tovább is itt maradjon és működhesse. A parlament és a király egy. Aki a királyt megsérti, nem lehet miniszter, aki a parlamentet megsérti, szintén nem lehet az.

Zeljkovics (Radics-p.), Kuzek (kler.) és Szmoljan (Radics-p.) beszédei után befejezték a vitát és Périty Ninkó dr. házelnök elrendelte a szavazást az igazoló-bizottság többségi javaslata felett, amelyet egyhangulag elfogadott a szkupstina.

A javaslat szerint, Veljkovity Boskó és Popovity Milutin mandátumának igazolását elhalasztják addig, míg az ankét-bizottság meg nem állapítja, hogy követtek-e el szabálytalanságot a választás körül, Vukicsevity Milos mandátumát pedig megsemmisítették.

A határozat kihirdetése után az új képviselők letették az esküt, majd Vukicsevity miniszterelnök felolvasta a királyi ukázt, amellyel a parlament rendkívüli ülészeit bezárja és a rendes őszi ülésszakot október huszadikára egybehívja.

A szkupstina ülése a király élte-tesével ért véget.

Dagalovszki az új párizsi szovjet követ.

Párizs, okt. 20.

A minisztertanács tegnap esti ülésén, Briand javaslatára hozzájárult ahhoz, hogy az új párizsi szovjet követ Dagalovszki legyen.

TÖZSDE

Oktober 19.

100 dinár ma

Zürichben 9.13 sv. frank.
Budapesten 9.98 pengő.
Berlinben 7.33 ar. márka.
Bécsben 12.39 silling.
Triesztben 32.30 lira.
Prágában 58.96 cseh kor.
Bukarestben 290.— leu.
Értékpapírok. Magyar Hitel 90,
Olasz Bank 66, Nemzeti Bank 204,
Pesti Hazai 238, Ganz-Danubius 185,
Ganz-Villamos 178, Nasici 183, Dél-
cukor 117.

Sürgős teendők.

Közeledik a községi választás ideje. Jobb ügyhöz méltó buzgalommal folyik a harc a párturalomért. Ezért a harcért volt hát a tülekedés az önkormányzat után? Annyi bizonyos, hogy a város érdeke, a közönység java mint kizárólagos és közös cél, egységet követel, nem politikai pártok, — nemzetiségek — foglalkozások szerinti tagozódást. Egy-két hét és megalakul a városi önkormányzat választott legfelsőbb szerve. Nem könnyű munka vár a városatyákra, ha komolyan akarnak megfelelni feladatuknak. Miután a város érdekeinek védelme, nem a városatyák előjoga, hanem erkölcsi kötelessége minden polgárnak, ne minősítse senki toladásnak, hogy most, amikor a városi program készül, felhívom az önkormányzat figyelmét néhány sürgős és fontos ügyre.

Elsősorban az élet és testiétség biztosítandó. Arra a szomorú tényre gondolok, hogy pár hét előtt a leszakadt villanyvezeték megölt egy embert. Ezt követőleg szakértő tollalól olvastunk a Torontálban egy meg nem cáfolt, tehát helyesnek és valószínű védelmezhető magyarázatot, mely kétféle figyelmeztetést tartalmaz. Először, hogy nemcsak az uccai vezeték okozhat veszedelmet, hanem otthonunkban is érhet veszély. Másodsor, hogy milyen káros kihatása lehet a pártpolitikának az önkormányzatban. A cikk szerint, politikai befolyásra lett a több milliós átalakítás elhamarkodva elrendelve. Amikor 32—34 év előtt a villanytelep létesült, akkor a maiaknál ellentétben, jobb minőségű faoszlopokra fektették az uccai vezetékét, mégis kirohadtak az oszlopok 9—10 év alatt. Ebből az volt a tanulság, hogy a faoszlopos berendezkedés nem gazdaságos. Szilárdabb anyagból készült oszlopok pedig sokba kerültek volna, ezért lettek a vezetékek az épületekre erősítve. Ezen előzmény után, négy év előtt a vezetékeket a régieknél gyengébb faoszlopokra erősítették. De az elmúlt négy év igazolja, hogy a mai berendezés egyébként is veszélyes. Ha az új vezetőség a felelősségben osztozni nem akar, ezt a kérdést kell legsürgősebben megoldani. Le kellene vonni az eset tanulságait is, hogy sem a villamos vezetékeket nem szabad faoszlopokon vezetni, sem az önkormányzat vezetékeit a pártpolitika oszlopaiban.

Az életbiztonság után következik a vagyonbiztonság. A város vagyónával való sáfarkodás első erőpróbája lesz a tisztújítás, melyre az új képviselőtestületnek mindjárt megalakulása után meg kellene kezdeni az előkészületeket, hogy az eredmény a város érdekének megfelelő legyen. Három kérdés oldandó

meg: A tisztviselők megválasztása, a létszámapasztás és a szolgálatra alkalmas nyugdíjasok reaktiválása.

A tisztviselők választása az önkormányzat legfontosabb és legfelelősségteljesebb feladata. A tisztviselőt kizárólag képzettsége, munkája, szorgalma minősítse, nem a tetszés és érdek szerint változtatható pártpolitika. Nem lehet többé máról-holnapra hivatalba ültetni vagy onnan eltávolítani tisztviselőket. Az impérium változásakor szolgálatban talált tisztviselők között 35—40 éves szolgálatot számláltak: a polgármester, főjegyző, tanácsnok, főszámvevő, főügyész, első aljegyző, levéltárnok. Pedig a jegyzőkön kívül azok is választva lettek hat évenként. Mennyi változás történt 9 év óta ezekben az állásokban? És mibe került ez a városnak? A tisztviselőnek bele kell magát tanulni, élni hivatalába. A sűrű csere hátránya van a közigyelkek ellátásának és az egyes polgároknak. A pártpolitika, a kiszámíthatatlan anyagi károk veszedelme mellett, igazságtalanná, részrehajlóvá, elbizakodottá teheti a tisztviselőt. Városunk érdekeinek a kultúr színvonalának megfelelően, politikamentes, gondos mérlegeléssel a legjobb erőket kell hivatalba juttatni. Lehetőleg akiknek munkakörükben már van gyakorlatuk. A nép kívánsága, hogy hozzáértő tisztviselők lelkiismeretesen intézzék el ügyét és mennél kevesebb pótdadót terheljék meg.

A létszámapasztást már folyamatba tette a minisztérium. Jelentések alapján azonban kevésbé megnyugtató az eredmény, mint személyes meggyőződés alapján. Bizottságoknak kellene behatóan tanulmányozni a redukción és az alkalmas nyugdíjasok visszahelyezésének kérdését. Megállapítandó, hogy az ügyforgalom szaporodása összhangban van-e a személyszaporodással? Ezeknek a kérdéseknek megoldása közérő érinti a város háztartását.

A nyugdíjazások terén enyhítendő volna az eddigi politika által teremtett súlyos helyzet, ami azt eredményezte, hogy fiatal, munkaképes tisztviselőket nyugdíjaznak. A nyugdíjasok nagy része tengődik. A mai pénzértékben alig harmadát kapja a békebeli nyugdíjleltményének, mégis mintegy hétszáz ezer dinár évi nyugdíjat fizet ki a város, mert negyvennél több nyugdíjasa van eddig. Közöttük legalább tíz szolgálatképes tisztviselő van, akiket sem koruk, sem szolgálati idejük, sem rokkantságuk nem minősít nyugdíjazásra. Munkaképes, másutt elhelyezkedett emberek ezek. A netáni visszahelyezésnél mégis gondosan mérlegelendő minden konkrét esetben, hogy nem jár-e hátránnyal a városra most már a visszahelyezés? Mert ez különböző körülményektől függ. Előfordult az is, hogy a nyugdíjigény olyan szolgálat betudásával lett megállapítva, mely szolgálat nem ad jogot nyugdíjra. A néphit szerint, pedig a város nem „Versorgungsamit”.

Másik sürgős feladat volna az árvák — árvapénztári tartalék és városi alapok tőkés kamatoztatásának megvizsgálása jobb gyümölcsötetés szempontjából. Törvény szerint, ezek a pénzek takarékpénztárakba helyezendők, esetleg ingatlanokra bekebelezve, magánosoknak kiadandók. A régi rezsim alatt a magánkölesönökre helyeztük a súlyt, mert azok 5 százalékos kamatot hoztak, ellenben a bankok 4 százalé-

kos betéti kamatot fizettek. A háboru óta azonban nagyot változott a gazdasági élet. Azóta a bankok a régi 6—8 százalékos helyett 18—20 százalékos kamatot szedtek és 12—14 százalékos betéti kamatot fizettek és ma is szednek 16 százalékos kamatot és fizetnek legalább 10 százalékos betéti kamatot. A város régi adóssai pedig ma is az 5 százalékos kamatot fizetik. Pedig a városi pénztárban őrzött kötelezvények 5. pontja szerint a kölcsönök 3 óra felmondhatók. Ez a káros állapot oda vezethető vissza, hogy a pártpolitika fontos ügykörökbe ültet járatlan tisztviselőket.

Még egyet. A város vezetősége a közjóvédelmek fokozása végett 16 év előtt mozi rendezett be az év háromnegyed részében üresen álló városi színházban. A mozi bevált. A bérlő 17000 aranykorona évi bért fizetett és előadásoként 10 koronát a városi szegényalapba. Összesen mintegy 22000 koronát hozott a mozi, ami mai értékben is tekintélyes összeg egy szegény város bevételei között. Ezt a jövedelmet azonban a háboru alatt kaptuk, amikor olyan nyomott volt a közhangulat, hogy ugyszólván a vasárnapi előadásokra szorították a mozi, hétköznapon csak 2 esti előadást tarthatott gyéren látogatva és 1 korona 20 fillér legmagasabb beléptidij mellett. Ma naponta 3 előadást, vasárnap 4 előadást tarthat a mozi 12 dinár legmagasabb beléptidij mellett. Ezt a kipróbáltan jövedelmező és ugyszólván egyetlen városi vállalatot bebiztosították 1919-ben és a város elcseszt a kiszámíthatatlan és be nem hozható jövedelemtől. Meg kellene kísérteni a megszünt vállalatot újból életre hívni. Utóbbi időben hallottunk a színház átalakítása tervéről. Pályázatot kellene hirdetni oly bérlőre, akivel a város egyelőre közösen vezetné a mozi. A város adná a színházat, a bérlő, vagy társ a vetítőkészüléket és a gépészt hozzá. A pénzkezelést a jövedéki hivatal végezné. Így volt ez a mozi alapításakor is. Ekként össze lehetne kapcsolni a színház átalakítását, bérbeadását és egy jövedelmező vállalat újbóli megteremtését. Kár a halasztásból származó veszteségért. A kísérlet semmibe sem kerülne a városnak. Igaz, hogy ez csak gazdasági politika, nem pártpolitika.

Ha ma-holnap Istenem előtt számolnom kell földi tetteimért, tiszta lélekkel vallhatom, hogy írással sem vádolni, sem bántani nem akarok senkit. Hazám, polgártársaim javát szeretném szolgálni. Az általános megbékülés korát éljük. Béküljünk meg mindnyájan az ugy sem változtatható tényekkel. Reméljük szebb, jobb, hibátlanabb jövőt a nép választottjainak megfontolt, céltudatos határozataitól, melyeket csak városi politika irányíthat. Azok pedig, akik a nép bizalmából hivatva lesznek ezentul intézni városunk sorsát, vessék le a politikai pártállásukat a városház kapujánál. A gyűlésterembe és hivatalokba csak mint az összlakosság képviselői lépjenek be. Ott bent pedig mindazok, akiket kizárólag városunk érdekeinek szolgálata vezérel, tiszta szemmel látják a jobb jövő felé vezető ösvényt, fogjanak össze, adják össze minden képességüket, energiájukat szeretett városunk felvirágoztatása érdekében. Áldás kísérje, siker koronázza jószándéku törekvéseiket!

Halmos József

nyug. városi tanácsnok.

A becskerekai független munkáspárt is benyújtotta listáját.

Beadták a tízenegyedik becskerekai jelölőlistát és mára várják a zsidó- és a Radlos-pártt névsor beterjesztését.

Becskekerek, okt. 20.

Pénteken jár le a listák benyújtásának határideje és a pártok nagy igyekezettel dolgoznak a még elkészítetlen jelölőlisták befejezésén, hogy pártjuk fellépését illetve, a november hatodik választásokon való részvételét biztosítsák. Becskerekről tegnap nyújtották be a tízenegyedik jelölőlistát és a mai nap folyamán adják be a zsidó- és a horvát paraszt-párti jelöltek névsorát. A két lista beadásával teljessé válik a névsor és Becskerek elnyeri a vezetőhelyet a vajdasági városok és községek sorában polgárai tagozottsága tekintetében, mert talán mondanunk sem kell, hogy

Becskekereken kívül sehol a Vajdaságban nem lesz tizenhárom lista.

A független munkás-párt listáját sorrendben tízenegyediknek iktatták és a párt, a jelöltek névsorának jóváhagyása esetén, sorrendben

a tízenegyedik számú urnát fogja kapni.

A független munkás-párt jelöltjeinek névsora a következő:

Gránity Zdrávkó cipészsegéd, Binder József szabó, Bischof Miklós szabó, Mojty Obren nyomdász, Makszimovity Dragutin kovács, Föri Henrik kőműves, Szőlősi Mihály munkás, Mihajlovity Andrija szobafestő, Lapuch Márton lakatos, Gerich Mihály munkás, Pollinger Ferenc kőműves, Mihajlovity Petár cipész, Repp Ferenc ács, Feketics Ferenc szobafestő, Hartich Mihály kő-

műves, Damschitz Péter szobafestő, Fuchs János szabó, Szőnyi Mihály munkás, Mocker Lipót kereskedősegéd, Folb Ádám szabó, Nemes Pál kőműves, Szőnyi András munkás, Szervó Mihály szabó, Róth Péter asztalos, Bohn Péter kőműves, Weisz Péter, Csókás Károly kőműves, Hucki János kovács, Ross Mihály munkás, Koeth Mihály kőműves, Folb Károly szabó, Legó Ferenc asztalos, Cseszkó Mihály munkás, Schmiller Ferenc vasutas, Hoffmann Antal asztalos, Ferdinándi György kőműves, Paulev Milán kocsigyártó, Marscityev Radován vasutas, Straub Pál kőműves, Jung Péter kőműves, Steyer Fülöp békocsis, Tis János asztalos, Karabon Ferenc szabó, Kozelkovich Károly lakatos, Jung István kőműves, Pollinger Péter kőműves, Vastag Mihály cipész, Szőnyi Péter fűtő, Rukover Rezső cipész, Varsen Ferenc cipész, Czimmer Viktor malmos, Róth Vilmos munkás, Hoffmann János cipész, Hach István kőműves, Grasz Balázs kőműves, Annau István munkás, Kranz Nikola kőműves, Kranz Péter kőműves, Szőnyi Antal napszámos, Müller Fülöp szabó, Szőlősi Sándor munkás, Kugler Péter asztalos, Urbán János kereskedő, Gedei Károly lakatos, Fésüs Imre lakatos, Busbacher Péter szabó, Turó János festő, Stréf János kőműves, Bécsi József napszámos, Nizner Ferenc mechanikus, Milinkov Milorád munkás és Gájó Konrád szobafestő.

Ötvenhat munkanélküli éhezésre ítélt családjá segítségét kér a város társadalmától.

Megkezdődött a keresetnélküliek összeírása. — Az első nap eredménye.

Becskekerek, okt. 20.

A magyar-párt nagyszabásúak ígérkező mozgalma még csak az első napjait éli, de már a mostani jelölköb is kétségkívül megállapítható, hogy erre az akcióra, ha valaha, ugy most nagy szükség van. A vasárnapi határozat hírére

eddig ötvenhat munkanélküli jelentkezett,

részben szakmunkások, részben napszámosok, akik rövidebb-hosszabb idő óta munka nélkül állanak és a legkétségbeesettebb anyagi helyzetben várják a bizonytalan sors újabb és újabb megpróbáltatását.

Az ötvenhat jelentkező között akad, aki

egy év óta egyetlen egy parát sem keresett

és családjával a kevéske butorzat eladásából befolyó pénzek sovány jövedelméből él — amíg lesz mit eladni. Hogy azután mi következik be, azzal nem számol az az ember, akit az örülésig feszülő kétségbeesés a nyomor ösvényére taszított.

Az ötvenhat hidegtől didergő, éhségtől elcsigázott családot meg lehet menteni a társadalom számára, ki lehet őket ragadni a kétségbeesés karmaiból, ha felemeljük őket a nyomorból és bizonyítékát adjuk annak, hogy nem feledkezünk meg róluk. A város társadalmán a sor, itt a

cselekvés ideje, a latin igazmondás ma kétszöresen érvényesíthető, mert, aki rögtön ad, az ilyen körülmények között tényleg kétszer ad. Adományokat készséggel fogad el a Torontál kiadóhivatala és a magyar-párt gondját fogja viselni, hogy arra valóban rászoruló munkások kapjanak segílyt, nemzetiségi és vallás-különbség nélkül.

A munkanélküli munkások jelentkezése tovább tart és az összeírást a Népiroda végzi, amely a főtéri (Andresz-udvarbeli) helyiségében délelőtt 7—10-ig és délután 3—5-ig veszi fel a jelentkezők adatait. A munkanélküliek vigyék magukkal igazoló okmányaikat is, amelyekkel igazolni tudják, hogy mióta vannak kereset nélkül.

Az angol bányamunkások tüntetésre készülnek siralmas helyzetük miatt.

London, okt. 20.

Cook, a munkásszakszervezetek titkára november nyolcadikára, az alsóház megnyitására, nagyszabású tüntetésre készül.

Cook ezzel a tüntetéssel, amelyben ötezer bányász fog résztvenni, fel akarja hívni a kormányt és a közvélemény figyelmét az angol bányászok siralmas helyzetére.

Beslity elnöke a mányával tott, amela na progra költségeve lalkoztak.

A tartónapon kerés és ezeken mindazok melyek a fognak ke A Toront

Az egy sán Bethői kai beszéto s külpo valósságg

A dem dr. Pért házelno

A dem nap délut haros kövita a sz jelölés kö

Marinko politikai kijelentés való koal van. A cé zon tehát löltjére és ca mindk helyet ny klub elfog

Az egy fény

A közse egyesült tö eredmé Zólyombalenc, Zsol Ungváron ienc maro pártok.

Az ered volna, de nisták sok kást elhó

Alag E

Berlier tári tenger vez, amé hosszú le zetába ké ne ki.

Az új rízs—Gibvonal mel mális mé négyszáz

Elkészült a beográdi tartománygyűlés 1928. évi költségvetése.

Beograd, okt. 20.

Beslity Nikola, a tartománygyűlés elnöke a tartomány állandó választmányával tegnapi konferenciát tartott, amelyen a tartományi szkupstina programjával és az 1928. évi költségvetés technikai részével foglalkoztak.

A tartományi bizottság huszonkét napon keresztül állandóan ülésezett és ezeken az üléseken megvitatta mindazokat a fontos kérdéseket, amelyek a tartományi szkupstina elé fognak kerülni.

A Torontál tudósítójának illetékes

helyen kijelentették, hogy a tartománygyűlés 1928. évi költségvetésének vitáját befejezték és a költségvetés holnap nyomdába kerül, hogy azt a tartományi képviselőknek ismertetésre szétoszthassák.

A bizottság tegnapi ülésén a létesítendő tartományi takarékpénztárról szóló szabályrendeletet is megvitatta, amely szintén rövidesen a szkupstina elé kerül.

A tartományi bizottság mai ülésén huszonhat több-kevesebb fontos ügyet fog tárgyalni, amelyek kö-

zül legfontosabb a közegészségügyi referenci állás megszervezése, egy rövidebb lejáratú kölcsön felvétele, a hordóhitelesítési rendelet kibővítéséről szóló rendelet.

Tárgyalás alá kerül továbbá a Bácska, Bánság és a podunavsikai tartományok közötti vagyonfelosztás ügye. A tartományi szövetség megalakítása. Moljac Milivoj javaslata, amely szerint a természetbeni közmunkát szüntesse be a tartománygyűlés és dr. Dukovity Nikó orvosnak a becskerekai közkórházhoz való kinevezésének ügye.

Bethlen miniszterelnök bejelenti a numerus klauzus megszüntetését.

Budapest, okt. 20.

Az egységes-párt tegnap esti ülésén Bethlen nagyon érdekes politikai beszédet mondott, amelynek fontos külpolitikai vonatkozásain kívül, valóssággal szenzációszámba ment,

hogy bejelentette a numerus klauzus megszüntetését.

Bethlen kijelentette, hogy rövidesen be fogja nyújtani a kultuszminiszter az erre vonatkozó javaslatát. Bár a törvény szociál-

politikai jelentőségét megszüntetni nem akarják, de ki kell küszöbölni belőle mindazokat az intézkedéseket, amelyek az állampolgároknak évek óta visszatetszést szülnek.

A demokrata szajednica is dr. Périty Ninkóra szavaz a házelnök tisztség betöltésénél.

Beograd, okt. 20.

A demokrata képviselői klub tegnap délutáni ülésén meglehetősen viharos körülmények között folyt a vita a szkupstinai tisztségekre való jelölés körül.

Marinkovity külügyminiszter a politikai helyzet ismertetése után kijelentette, hogy a radikálisokkal való koalíció fentartására szükség van. A demokrata szajednica szavazott tehát a radikálisok házelnök jelöltjére és ezzel szemben a szajednica mindkét alelnöki és egy titkári helyet nyerne. Hosszas vita után a klub elfogadta ezt a javaslatot.

Az egyesült magyar pártok fényes győzelme a cseh-szlovákiai községi választásokon.

Pozsony, okt. 20.

A községi választások lezajlása az egyesült magyar pártoknak kielégítő eredményt hozott. Rozsnyón husz, Zólyomban három, Pozsonyban kilenc, Zsolnán kettő, Eperjesen tíz, Ungváron tizenegy és Nyitrán kilenc mandátumot kaptak a magyar-pártok.

Az eredmény még kedvezőbb lett volna, de egyes helyeken a kommunisták sok magyar ipari és földmunkást elhódítottak a nemzeti párttól.

Alagut fogja összekötni Európát Afrikával.

Párizs, okt. 20.

Berlier francia mérnök a gibraltári tengersizoros alatt alagutat tervez, amely negyvennyolc kilométer hosszú lenne, háromszáz millió pezetaiba kerülne és hat év alatt épülne ki.

Az új alagut lehetővé tenné a Párizs—Gibraltár—Algesiras—tangeri vonal megnyitását. A tenger maximális mélysége az új alagut fölött négyszáz méter.

Gyanus halál.

Néhány óra alatt végzett a beteggel a gyomorfekély. — A boncolás igazolta a vad alaptalanságot.

Becskekerek, okt. 20.

A becskerekai rendőrségen szerdán este bejelentették, hogy a Zseljeznicski (Német) végsor 11-es szám alatti lakásán hirtelen elhunyt Weiner Mihály 45 éves becskerekai vendég.

A halál körülményei több tekintetben gyanusnak bizonyultak,

Weiner Mihály életerős ember volt, alig néhány órai betegség után halt meg és mindezek a jelenségek arra bírták a rendőrséget, hogy bünyügyi vizsgálatot indítson annak megállapítása végett, milyen halállal hunyt el, illetve mi volt halálának közvetlen előidézője. A rendőrség bünyügyi osztálya még a délelőtt folyamán elrendelte a boncolást, amelyet tizenegy óra tájban ejtettek meg Weiner-

Az okkultista világkongresszus csodái.

Ketrecben ül zsebretezt kézzel egy fiatalember és négy kilós súlyzókat dobál.

Megírta a Torontál, hogy a lélekutatók párizsi kongresszusán csodálatosnál csodálatosabb okkultista produkciók és kísérletek történnék. Az első két nap szenzációs előadásai után — amelyekről részletesen beszámoltunk — a kongresszus további lefolyásáról az alábbi tudósításunk számol be:

Rendkívül érdekes volt Tischner, müncheni szemorvos előadása, aki Silbert, gráci női médiummal folytatott kísérleteiről számolt be. Tischner vagy napfény, vagy erős villanyfény mellett végzett kísérleteket. A médium segítségével különös telekinetikus mutatványokat produkált. Egy nehéz asztal egy méternyire emelkedett a padló fölé, a vonó magától játszani kezdett a hegedűn, fémlemezeken monogramok jelentek meg. Silbert asszony, a tudós szerint, a világ legérdekesebb médiumai közé tartozik.

Nagy várakozásokat fűztek Schenck-Nortzing előadásához. A

nek Zseljeznicski (Német) végsor 11-es szám alatti lakásán.

A boncolás, amelyet dr. Magyar Károly és dr. Lazarevity Vojin orvosok végeztek, megállapította, hogy

a halált gyomorfekély idézte elő, A betegség olyan rohamosan terjedt, hogy

a beteg életét csak egy azonnal alkalmazott sikeres műtét tudta volna megmenteni.

A boncolás eredményéből megállapították, hogy

a halál bekövetkezéséért senki sem okolható.

A rendőrség bünyügyi osztálya ennek alapján megszüntette a további eljárást és megadta a temetési engedélyt.

üdös mindenekelőtt elmondotta, hogy laboratóriumában elektromos ellenőrző készülékek vannak, amelyek kizárnak minden csalást. — Schenck-Nortzing többszáz kísérletet végzett után arra az eredményre jutott, hogy a médium bizonyos esetekben megmozdíthat egy tárgyat tisztán azáltal, hogy a megmozdítás tényére erősen gondol. Egy Carl Weber nevű fiatal médiummal sikerült ezt megcsinálni Schenck-Nortzingnak. A kísérletek alatt a médium egy ketrecbe volt bezárva és innen tisztán lelki uton felemelt egy csengettyűt egy távolabb fekvő asztalról, majd négy kilós súlyzókat dobált a levegőbe. Közben zsebretezt kezekkel ült a ketrecben.

A kongresszus résztvevői nagy érdeklődéssel várják a további előadásokat.

A város központjában

a főpostával szemben 2092

üzlethelyiség és raktár

kiadó.

Cím a „Torontál” kiadóhivatalában.

HIREK

A magyar-párt október 23-án, vasárnap délelőtt tizenegy órakor a Centrál (Klub) kávéház különteremben, délután négy órakor pedig a bégaparti állomással szemben lévő Kovács-féle vendéglőben értekezletet tart, amelyen a magyar-párt városi programját ismertetik és a november hatodikai választások jelentőségét méltatják. Az értekezleten minden érdeklődőt szívesen látnak.

Halálozás. Mint részvétellel értesülünk, Ormay Géza nyug. vasuti tisztviselő, műszaki rajzoló, hosszú és kinos szenvedés után, tegnap délután a közkórházban 39 éves korában meghalt. Temetése ma délután két órakor lesz a közkórházból.

A becskerekai kamara a vámhivatal meghagyására. A bánsági kereskedelmi és iparkamara tegnap távirati beadványt intézett a pénzügyminisztériumhoz, amelyben újlag kéri az illetékes fórumokat, hogy ne szüntessék meg a becskerekai másodosztályú fővámhivatalt, mert a Romániával előbb-utóbb meginduló Béga hajózás feltétlenül nagy munkakört és szerepet fog juttatni a becskerekai vámhivatalnak.

Az „Orient” mozgó vezetősége értesíti a n. é. közönséget hogy mindazoknak „Az asszony és az ördög” tegnapi előadására megváltott jegyei, akik az esőzés folytán nem mehettek el a mai előadásra érvényesek.

Tíz új jelölőlista. A becskerekai törvényszéken tegnap tíz újabb listát nyújtottak be a törvényszék területéről. Bókáról Lukinich Dezső, Novibecseiről dr. Pivniciski Jován, Vranjevórol Blazsity Dusan, Beodráról Radojcsin Ignja, Szrpszka-neuzináról Popovity Pája, Novacrnjáról Toldi János, Szárcsáról Récsy Elemér, Nincsitjevórol Todórov Milivoj, Lukinoszelórol Aufsatz Jakab és Gombár József listavezető nyújtotta be a jelölőlistáját.

„Az asszony és az ördög” általános közkívánatra ma utójjára az Orientben.

Meggyilkolt ember a kriptában. Bukarestből jelentik: Titokzatos büntényt fedeztek fel a napokban a bukaresti Bellu-temető egy kriptájában. Az egyik temetőőrnek inspekción körutján gyanusnak tűnt fel, hogy az egyik kriptá ajtaját nyitva találta. Lement a sirüregbe, ahol egy meggyilkolt ember holttestét találta. A holttest teljesen levetkőzött, üllő helyzetben volt és a fején hatalmas seb tátongott. Nyomban értesítette a rendőrséget, ahonnan bizottság szállott ki a helyszínre. Mindeddig még nem sikerült megállapítani az áldozat kilétét, aki valószínűleg jobb társadalmi osztályhoz tartozott. A rendőrség fellevése szerint, a gyilkosságot többen követték el s a gyilkosok a kora esti órákban csalták ki áldozatukat a temetőbe, ahol végeztek vele. A rejtélyes bűneset ügyében széleskörű nyomozás indult.

„Az asszony és az ördög” általános közkívánatra ma utójjára az Orientben.

Nemcsak a tudománynak, hanem az erkölcsnek is diadala a rádió! Otthon szórakozik, élvez és művelődik. Olcsóbb és szebb minden más mulatságnál. A Radanov és Delfelcég a legmodernebb apparátust olcsón beszereli lakásába.

Orient Bioskop

Csütörtökön, okt. 20-án 5, 7 és 9 órákor

Pénztárnyitás: 10—12 óráig.

Jön! LON CHANEY legújabb filmje
„A BŰNHÖDÉS!”**Általános közkívánatra!****Az asszony és az ördög.**Hermann Sudermann (Es war) „Egyszer volt” című világhírű regénye utáni pikáns film 7 felvonásban. Történet egy asszonyról, akinek csókjáért embert öltek és barátot elárultak.
Főszereplők: Greta Garbo és John Gilbert.

Harangokat kapott a novibecseji református templom. A bányási Novibecsej község református templomának harangjait a haboru alatt, amikor minden réztárgy agyúnak kellett, elrekvirálta a katonaság. Az egyházközség nemrégiben két új harangot rendelt, egy nyolc és fél métermázsás és egy három métermázsás súlyú harangot. Az új harangokat szombaton helyezték el a templomtoronyban bensőséges ünnepségek keretében. A harangok elhelyezése után ünnepi istentisztelet volt, amelyet Hódosi Orbán ref. lelkész végzett.

„Az asszony és az ördög” általános közkívánatra ma utoljára az Orientben.

Perelnek egy halottat. Még a múlt hónapban történt, hogy Mayer József nemacsakernjai kereskedő az anyagi összeomlástól való félelmében elhagyta lakhelyét, Szentára ment és ott felakasztotta magát. A legutóbbi napok óta egyre-másra érkeznek a váltó megkeresések a halálba menekült Mayer Józseffel kapcsolatban, amelyek meglehetősen nagy összegekről szólnak. Az érdekeltek közül számosan még nem értesültek Mayer tragikus sorsáról és a megkereséseket az ő nevére intézik.

Orvosi hír. Dr. Ellmer János belgyógyász szakorvos, a tübingeni egyetemi belgyógyászati klinika volt tanársegédje, Velikibeckerekben, Petrogradszka (Melencei) u. 39. szám alatt rendel. d. e. 9—10, d. u. 3—5 között.

Elárverezték a „Remény“-t. A főuccai Nada cukorkaüzlet tulajdonosa, Goda János, mint ismeretes, csődbe jutott és anyagi tönkremenetele miatt érzett keserűségében, Noviszádon az „Orient-szálóban” agyonlőtte magát. Az üzlet berendezését és áruraktárát tegnap adták el nyilvános árverésen. A nagymennyiségű cukorkát kisebb tételekben, nagyrészt dobozonként adták el és az alkalmi vételnek sok vevője akadt. A kis üzlet megtelt vásárlóval és mindenkit elragadott az olcsó vásárlás varázsa. Ha ennyi vevője akadt volna a szegény boltosnak, bizonyára nem jutott volna a buta revolvergolyóig, de így — meg kellett halnia, hogy a kis üzlet felélenküljön és forgalmazzon. A dobozok gyorsan cseréltek gazdát, egy-kettőre megvettek fél kiló csokoládét, negyed kilogramm töltött mandulát, nem volt alku, nem volt keresgélés és választék. Mindenki vett és abban a hiszemben távozott a helyiségből, hogy soha nem remélt alkalmi áron jutott a zsákmányhoz. Pedig alig volt a napiár és az eladási ár között eltérés, nem is szólva azokról, akik a papírral kibélelt dobozokat abban a boldog hitben szorították hónuk alá, hogy telis-tele van finom, izes cukorkákkal és drága csokoládéval. De hát ilyen az élet. Goda János is másképp képzelte a jövőjét, amikor üzletének a „Remény“-hez című csalóka elnevezést adta és a vevő is másképp hitte az alkalmi vételt, amelyből csupán üres szó maradt.

Elítéltek egy meggyógyult ördög.

Érdekes gyilkossági ügyben hozott ítéletet tegnap a temesvári királyi tábla. Még 1923-ban történt, hogy Holzinger János orcifalvai gazdálkodó egy lapáttal agyonütötte feleségét, azután a kutba ugrott. Lent a kut mélyén kiáltozni kezdett és az elősietett szomszédok kihúzták a gyilkost, aki teljesen sértetlen volt, de elméje megzavarodott. Holzinger a módosi elmeorvosintézetben helyezték el, ahol hosszú kezelés után visszanyerte egészségét, de a gyilkosságra egyáltalában nem emlékezett. A gyilkos férj gyámjává apóst neveztek ki és amikor visszanyerte szellemi képességét, Aradra ment, ahol Bradean Athanasz dr. megyei főorvostól orvosi bizonyítványt kért, amellyel az árvaszéknél igazolta, hogy épelméjű és kérte jogaiba való visszahelyezését. Az orvosi bizonyítvány tudomására jutott a temesvári ügyészségnek és most a már épelméjű Holzinger felelősségre vonták feleségének meggyilkolásáért. A gyilkost le is tartóztatták és hosszabb ideig ilt vizsgálati fogságban. A főtárgyaláson az enyhítő körülmények figyelembevételével egy és félevesi börtönre ítélték Holzinger, aki az ítélet ellen fellebbezett. A táblai tárgyalás úgy döntött, hogy formai okok miatt megsemmisíti az ítéletet és kötelezi a törvényszéket, hogy az ügyben tartson új főtárgyalást.

Új Tungram rádiólámpák

még tökéletesebbek.

Már kaphatók a 2080

VOLTA Rt.-nál Vel. Becskerek.

Védekezés a baktériumokkal való gyilkosság ellen. Catalegne francia képviselő a napokban törvénytervezetet nyújtott be a kamarához, amely a baktériumok által elkövetett gyilkosságok elleni védekezést célozza. A tervezet követeli a kórházak és a tudományos intézetek legszigorúbb ellenőrzését, ahol nagy baktériumtenyészetekkel kísérleteznek, a privátlaboratóriumokat pedig állami felügyelet alá kell helyezni. Catalegne rámutat arra a lehetetlen helyzetre, hogy mindazoknak, akiknek revolverük van, fegyverviselési engedélyre van szükségük, akiknek pedig baktériumot tartalmazó tubus van birtokukban, ami esetleg 1000 emberélet kioltására is elegendő, azok semmiféle ellenőrzés alá nem tartoznak. A tervezetet, hir szerint,

Zongora

2068 jókarban levő, Schnabel gyártmányú (hosszu)

eladó.
Megtéríthető Vatrovaszna u. 4. sz. alatt

elfogadják az összes pártok, mivel Franciaországban számos gyilkosság történt az utóbbi időben, amit baktériumokkal hajtottak végre. A legnevezetesebb volt az ilyen bűntettek közül a Girard-ügy, amely 1918-ban történt, Girard párizsi orvos tifusz- és kolerabacillusokkal megölte két öccsét, egyik unokatestvérét és egy unokahugát. A bűntette csak később jöttek rá, mert mindenki azt hitte, hogy az orvos rokonai normálisan tifusz és kolera következtében haltak meg. Az elhunytak azonban mind nagy összegre voltak biztosítva és haláluk után Girard felvette a biztosítási díjakat. Ez terelte rá a gyanút. Elfogták, de ítéletre nem került sor, mert Girard börtönében öngyilkos lett. Catalegne még több esetet sorol fel tervezete támogatására, amelyet a francia parlament minden valószínűség szerint magáévá fog tenni.

Olcsó butor tetszetős kivitelben, szolid kidoigazásban állandó nagy választékban Bence Antal és Fiai műbutorgyárában, Velikibeckerek.

Minden más cipőnél jobbat, szebbet és olcsóbbat ad

Rafa**Brill****a cipőkrémek gyöngye!****Tüzifa**

elsőrendű bükkfahasáb ölenként 540 dinár, bükkfa aprítva, 300 kilogramm házhoz szállítva, 120 dinár.

Filijala: IVAN SAČER trgovina drva, ugljena i kolarske gradje, Veliki Becskerek, Krunszka (Korona) ucca 14. szám. Telefon 127. 2056

Komolyan tanulni szándékozóknak

szerb, német és angol nyelv

gyors és könnyű elsajátítására

órákat adok méltányos áron

Cím a Torontál kiadóhivatalában. 2099

A t. közönség figyelmébe!

Antik butorok javítását konkurrenciá nélkül árban vállalom!

Jávorfá hálószoba

afrikai körtebetéttel 5000 Din. 1772

A legmodernebb izlésnek megfelelő kézimunkabetéttel készített ebédők és hálószobák (10 évi jótállás mellett) a legjutányosabb árban

HIZLI FERENC butorraktárában V. Becskerek, Karadjordjev trg (Vásár-tér) 3, szerezhethők be.

Egy főuccai udvari

üzleti helviség

azonnal kiadó.

Érdeklődni Grünbaum Vilmos cégnél Alekszandrova ucca 2087

Gyakorlatilag legjobban bevált módszerek szerint ad 2058

zongoraórákat

kezdők és haladók részére, zene-konzervatóriumi magántanuló.

Cím a kiadóhivatalban.